

## SELETUSKIRI

### maaeluministri määruse „Maaeluministri 9. septembri 2015. a määruse nr 3 „Lühikeste tarneahelate või kohalike turgude kaudu põllumajandustoodete ja toidu turustamisvõimaluste arendamise toetus“ muutmise“ eelnõu juurde

#### 1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse (edaspidi *ELÜPS*) § 67 lõike 2 alusel.

Määrus hõlmab „Eesti maaelu arengukava 2014–2020“ (edaspidi *arengukava*) meetme 16 „Koostöö“ tegevuse liiki 16.4 „Lühikesed tarneahelad ja kohalike turgude arendamine“.

Maaeluministri määrusega „Maaeluministri 9. septembri 2015. a määruse nr 3 „Lühikeste tarneahelate või kohalike turgude kaudu põllumajandustoodete ja toidu turustamisvõimaluste arendamise toetus“ muutmise“ (edaspidi *eelnõu*) tehakse vajalikud muudatused, et laiendada nende taotlejate sihtgruppi, kes võivad lühikeste tarneahelate või kohalike turgude kaudu põllumajandustoodete ja toidu turustamisvõimaluste arendamise toetust (edaspidi *toetus*) taotleda. Nimelt edaspidi võivad toetust taotleda ka mittetulundusühing ja tulundusühistu, kelle põhikirjaline eesmärk on toidukultuuri või maaturismi edendamine. Samuti täpsustatakse, et seda toetust võib taotleda üksnes siis, kui taotleja kaasab projekti elluviimisesse lisaks endale veel vähemalt ühe määruse § 3 lõike 1 punktis 1 või 2 sätestatud nõuetele vastava isiku ehk projekti elluviimisesse peab olema kaasatud vähemalt kaks poolt, kes teevad omavahel koostööd. Edaspidi toetatakse projekti tutvustavate müügiendustegevuste elluviimisel ka teavitava iseloomuga tegevusi, mille eesmärk on kohaliku turu edendamine.

Ühtlasi täpsustatakse eelnõuga taotluse hindamiskriteeriume. Edaspidi võetakse taotluse hindamisel hindamiskriteeriumi 1 puhul arvesse kõik need projektis osalevad ettevõtjad, kelle põhitegevusalaks on põllumajandustoodete tootmine või nende töötlemine ning kelle omatoodetud põllumajandustooteid või põllumajandustoodete töötlemisel saadud tooteid projekti raames turustatakse. Taotluse hindamiskriteeriumites on ühtlustatud ka hindepunktide skaalat, vähendades hindepunktide sammu.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Maaeluministeeriumi põllumajanduspoliitika osakonna ekspordi ja turuarenduse büroo nõunik Kerli Nõges (tel 625 6560, kerli.noges@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Maaeluministeeriumi õigusosakonna nõunik Kadri Jänes (625 6539, kadri.janes@agri.ee) ja keeleliselt toimetas eelnõu sama osakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

#### 2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määrust muudetakse järgmiselt.

**Eelnõu punktiga 1** asendatakse määruses sõna „müügiendustegevus“ sõnadega „teavitus- ja müügiendustegevus“ vastavas käändes. Muudatus tuleneb sellest, et edaspidi toetatakse projekti tutvustavate müügiendustegevuste elluviimisel ka teavitava iseloomuga tegevusi, mille eesmärk on kohaliku turu edendamine. Seetõttu täpsustatakse määruse § 4 lõike 3 punktide 3 ja 9 ning lõike 4 ja § 7 lõike 5 sõnastust.

Kehtiva määruse alusel on projekti elluviimisel toetatavaks tegevuseks projekti tutvustavad müügiendustegevused. Muudatuse eesmärk on täpsustada, et projekti elluviimisel toetatakse lisaks neile ka teavitustegevusi. Näiteks on võimalik korraldada teavitussüritusi, mille eesmärk on kaasa aidata tarbijate teadlikkuse suurenemisele ning seeläbi projekti raames turustatavate toodete müügile. Teavitus- ja müügiendustegevuste raames võib näiteks korraldada kokandusvõistlusi, mille eesmärk on suurendada tarbijate teadlikkust ja populariseerida lühikesi tarneahelaid. Samuti on võimalik korraldada teavituskampaaniaid, mille eesmärk on suurendada tarbijate teadlikkust projektist. Nimetatud muudatus aitab kaasa toetuse andmisega seotud eesmärkide saavutamisele.

**Eelnõu punktiga 2** täpsustatakse määruse §-s 1 sätestatud määruse reguleerimisala sõnastust selle sisu muutmata. Endiselt kehtestatakse määrusega arengukava meetme 16 „Koostöö” tegevuse liigi „Lühikesed tarneahelad ja kohalike turgude arendamine” raames antava lühikeste tarneahelate ja kohalike turgude kaudu Euroopa Liidu toimimise lepingu I lisaga hõlmatud põllumajandustoodete või nende töötlemisel saadud I lisaga hõlmatud või I lisaga hõlmamata toodete turustamisvõimaluste arendamise toetuse andmise ja kasutamise tingimused ning kord.

**Eelnõu punktiga 3** laiendatakse taotlejate sihtgruppi.

Eelnõu punkti 3 kohaselt võib toetust taotleda mittetulundusühing või tulundusühistu, kes on põllumajanduse, toidutootmise või toidukultuuri edendamise valdkonnas tegutsenud vähemalt kaks taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastat ja kelle põhikirjaline eesmärk on põllumajandustoodete või toidu turustamisvõimaluste arendamine või toidukultuuri või maaturismi edendamine.

Sisuliselt kehtivad mittetulundusühingust ja tulundusühistust taotlejale edaspidi kaks nõuet.

Esimene neist on nõue, et taotleja on tegutsenud taotluse esitamisele vahetult eelnenud kahel majandusaastal kas põllumajanduse, toidutootmise või toidukultuuri edendamise valdkonnas. Nimetatud nõue tagab toetuse eesmärgipärase kasutamise, kuna toetus on mõeldud põllumajandus- ja toidusektori jätkusuutlikkuse suurendamiseks. Muudatuse eesmärk on anda toetust taotlejale, kes on juba varem põllumajandus- või toidusektoris tegutsenud. Põllumajanduse ja toidutootmise valdkonnas tegutsemist tõendatakse majandusaasta aruande alusel. Toidukultuuri edendamise valdkonnas tegutsemist tuleb tõendada eelnõu punktis 10 nimetatud nimekirja alusel.

Uue mõistena on määruses kasutusele võetud toidukultuur, mis hõlmab erinevaid pooli, kes toidusektori arengusse panustavad. Toidukultuur hõlmab riigile või piirkonnale iseloomulikke toite, nende pakkumise ja valmistamise viise ja kohaliku tooraine valikut. Seetõttu on toidukultuuri kujundajad lisaks toidutootjatele ka toidupakkujad ehk toitlustussektor. Toidutootjate ja -pakkujate seas on hulgaliselt ka maaturismiettevõtjaid, kes arendavad oma toodete ja teenustega kohalikku turgu. Seega annab olulise panuse toidukultuuri edendamisse ka maaturismi valdkond, eelkõige see osa nimetatud valdkonnast, mille tegevusega panustatakse toidupärandi tutvustamise ja tooraine väärimise kaudu kohalike turgude arendamisse.

Toidukultuuri edendamiseks ei saa siiski pidada vaid toitlustusteenuse pakkumist või ühekordse toiduürituse korraldamist. Toidukultuuri edendamine hõlmab endas eelkõige arendusliku sisuga projekte, mille sisuks on näiteks toidupakkumise kvaliteedi parandamine, uute arengusuundade väljatöötamine või toidupärandi säilitamine ja populariseerimine. Näiteks saab oma tegutsemist toidukultuuri edendamise valdkonnas tõendada mittetulundusühing, kes on viimase kahe majandusaasta jooksul tegelenud toidu turustusväljundite arendamisega või korraldanud kokandusvõistlusi, mille eesmärk on toidupakkumise kvaliteedi edendamine ning piirkondliku toidupärandi populariseerimine.

Eespool toodud arvestades puudutab teine nõue mittetulundusühistust ja tulundusühistust taotleja põhikirjalist eesmärki, mis peab olema kas põllumajandustoodete või toidu turustamisvõimaluste arendamise või toidukultuuri või maaturismi edendamine. Samuti saab endiselt toetust taotleda põllumajandusliku majandustegevusega tegelev ettevõtja, kes on põllumajandusliku majandustegevusega tegelenud vähemalt kaks taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastat ning kelle omatoodetud põllumajandustoodete või omatoodetud põllumajandustoodete töötlemisel saadud toodete müügitulu kas koos või eraldi ületas mõlemal majandusaastal 4000 eurot ning moodustas mõlemal majandusaastal üle 50 protsendi kogu müügitulust.

**Eelnõu punktis 4** sätestatakse, et toetust võib taotleda üksnes sellise projekti elluviimiseks, millesse on kaasatud vähemalt kaks poolt, kes teevad omavahel koostööd. Seega on nendest pooltest üks taotleja ja teine taotleja poolt projekti elluviimisesse kaasatud isik, kes peab vastama määruse § 3 lõike 1 punktis 1 või 2 sätestatud nõuetele. See tähendab, et kaasatud isikuks võib edaspidi olla kas põllumajandusliku majandustegevusega tegelev ettevõtja, kes on põllumajandusliku majandustegevusega tegelenud vähemalt kaks taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastat ning kelle omatoodetud põllumajandustoodete või omatoodetud põllumajandustoodete töötlemisel saadud toodete müügitulu kas koos või eraldi ületas mõlemal majandusaastal 4000 eurot ning moodustas mõlemal majandusaastal üle 50 protsendi kogu müügitulust, või mittetulundusühing või tulundusühistu, kes on põllumajanduse, toidutootmise või toidukultuuri edendamise valdkonnas tegutsenud vähemalt kaks taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastat ning kelle põhikirjaline eesmärk on põllumajandustoodete või toidu turustamisvõimaluste arendamine või toidukultuuri või maaturismi edendamine. Nimetatud kaasamise nõue kehtestatakse seetõttu, et seda toetust rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013<sup>1</sup> artikli 35 lõike 2 punktide d ja e alusel, mille kohaselt antakse selle meetme kohast toetust koostöö edendamiseks ehk selleks, et soodustada koostöövorme, millesse on kaasatud vähemalt kaks poolt. Selle toetuse puhul on koostöökas eelkõige horisontaalne ja vertikaalne koostöö tarneahelas osalejate vahel lühikeste tarneahelate ja kohalike turgude loomiseks ja arendamiseks ning kohaliku tasandi müügiarendustegevus lühikeste tarneahelate ja kohalike turgude arendamiseks. Kuna koostöö eeldab vähemalt kaht poolt, siis saabki seda toetust taotleda üksnes siis, kui projekti elluviimisesse on kaasatud vähemalt kaks määruse § 3 lõikes 1 sätestatud nõuetele vastavat poolt ehk toetust taotleb isik peab projekti elluviimisesse kaasama lisaks endale veel vähemalt ühe isiku, kes vastab määruse § 3 lõike 1 punktis 1 või 2 sätestatud nõuetele. Kui taotlejaks on mittetulundusühing või tulundusühistu, võib ta poolena kaasata ettevõtjast liikme, kes vastab määruse § 3 lõike 1 punktis 1 sätestatud nõuetele. Koostöö tõendamiseks tuleb pooltel sõlmida asjakohane leping, mis sisaldab määruse § 9 lõikes 4 sätestatud andmeid. Kahe või enama isiku vahel projekti elluviimiseks sõlmitud lepingus lepivad pooled omavahel kokku projekti ühises elluviimises ning oma kohustustes.

**Eelnõu punktiga 5** muudetakse määruse § 3 lõike 9 sõnastust. Nimetatud sättes reguleeritakse seda, millised majandusaasta aruanded võetakse taotluse kontrollimisel aluseks, kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta aruanne ei ole äriregistrile esitatud ja nimetatud aruande äriregistrile esitamise tähtpäev ei ole taotluse esitamise ajaks saabunud. Kuna eelnõu punktis 3 tehtud muudatuse kohaselt ei sätestata enam mittetulundusühingust ja tulundusühistust taotleja liikmetele nõudeid, jäetakse sättest välja see osa, mis puudutab eespool nimetatud taotlejate äriühingust liikmeid.

**Eelnõu punktiga 6** muudetakse määruse § 3 lõike 10 sõnastust. Nimetatud sättes reguleeritakse seda, milliste majandusaastate (kalendriaastate) andmed võetakse aluseks füüsilisest isikust

---

<sup>1</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548).

ettevõtja puhul, kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta (kalendriaasta) kohta ei ole tuludeklaratsioon Maksu- ja Tolliametile (edaspidi *MTA*) esitatud ja nimetatud tuludeklaratsiooni esitamise tähtpäev ei ole taotluse esitamise ajaks saabunud. Kuna eelnõu punktis 3 tehtud muudatuse kohaselt ei sätestata enam mittetulundusühingust või tulundusühistust taotleja liikmetele nõudeid, jäetakse sättest välja see osa, mis puudutab eespool nimetatud taotlejate füüsilisest isikust ettevõtjast liikmeid.

**Eelnõu punktiga 7** muudetakse määruse § 8 lõike 1 sõnastust, sätestades, et edaspidi on taotlejal kohustus esitada määruse § 3 lõikes 2 nimetatud lepingu ära kiri. Muudatus on seotud eelnõu punktis 4 sätestatud muudatusega, mille kohaselt võib toetust taotleda üksnes sellise projekti elluviimiseks, millesse on kaasatud vähemalt kaks poolt, kes teevad omavahel koostööd.

**Eelnõu punktis 8** täpsustatakse määruse § 9 lõike 1 punkti 4 sõnastust. Omatoodetud põllumajandustoodete või omatoodetud põllumajandustoodete töötlemisel saadud toodete müügitulu suurust kontrollib Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (edaspidi *PRIA*) üksnes siis, kui taotleja ise on määruse § 3 lõike 1 punktis 1 nimetatud ettevõtja või kui taotleja on projekti elluviimisele kaasanud ettevõtja, kes peab samuti vastama määruse § 3 lõike 1 punktis 1 sätestatud nõuetele. Muudatuse eesmärk on selgelt välja tuua, milliste isikute puhul peab taotleja esitama *PRIA*-le andmed omatoodetud põllumajandustoodete või nende töötlemisel saadud toodete müügitulu suuruse kohta.

**Eelnõu punktiga 9** täpsustatakse määruse § 9 lõike 1 punkti 5<sup>1</sup> sõnastust. Muudatuse kohaselt on määruse § 9 lõike 1 punkti 5<sup>1</sup> alusel võimalik saada hindepunkte ka nende projektis osalevate ettevõtjate eest, kelle põhitegevusalaks on põllumajandustoodete tootmine või nende töötlemine ning kelle omatoodetud põllumajandustoodete või põllumajandustoodete töötlemisel saadud tooteid projekti raames turustatakse, kuid kes ei ole taotleja liikmed ning kellel ei ole sõlmitud määruse § 3 lõikes 2 nimetatud lepingut. Taotluse hindamisel võetakse arvesse nii ettevõtjad, kes tegelevad näiteks porgandi kasvatamisega ja nende omatoodetud porgandite töötlemisel saadud mehu turustamisega, kui ka ettevõtjad, kes tegelevad porgandite kokkuostuga ja nende kokkuostetud porgandite töötlemisel saadud mehu turustamisega. Oluline on silmas pidada, et tulenevalt määruse § 4 lõikest 2 saab projektiga hõlmata vaid selliseid tarneahelaid, kus tootja, sh tooraine tootja ja lõpptarbija vahel ei ole üle ühe vahendaja või mille puhul toote tootmine, töötlemine ja lõpptarbijale müük toimub 255 kilomeetri raadiuses.

**Eelnõu punktiga 10** täiendatakse määruse § 9 lõiget 1 punktiga 6<sup>1</sup>, milles sätestatakse, et kui taotlejaks on määruse § 3 lõike 1 punktis 2 nimetatud mittetulundusühing või tulundusühistu, kes on tegutsenud toidukultuuri edendamise valdkonnas vähemalt kaks taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastat, siis esitab ta nimetatud valdkonnas tegutsemise tõendamiseks nimekirja ja kirjelduse nende elluviidud toidukultuuri arendusprojektide kohta, mille eestvedamisega ta on tegelenud. Taotleja peab muu hulgas kirjeldama nimetatud projektide mõju kohaliku turu ja toidusektori arengule. Nimetatud muudatus on seotud eelnõu punktis 3 tehtud muudatusega, mille kohaselt laiendatakse taotlejate sihtgruppi.

**Eelnõu punktis 11** sätestatakse, et taotleja esitab koos taotlusega määruse § 3 lõikes 2 nimetatud lepingu ära kirja, mis tõendab, et projekti elluviimisele on kaasatud vähemalt kaks poolt, kes teevad omavahel koostööd. Andmed, mida kahe poole vahel projekti elluviimiseks sõlmitud koostööleping peab sisaldama, on loetletud määruse § 9 lõikes 4. Nimetatud muudatus on seotud eelnõu punktis 4 tehtud muudatusega, mille kohaselt tuleb edaspidi lisaks ettevõtjast taotlejale nii mittetulundusühingust kui ka tulundusühistust taotlejal alati kaasata projekti elluviimisele lisaks endale veel vähemalt üks määruse § 3 lõikes 1 nimetatud isik. Kuna lühikesi tarneahelaid ja kohalikke turge tuleb edendada koostöös, kehtib kõikidele taotlejatele edaspidi ühesugune nõue sõlmida asjakohane määruse § 3 lõikes 2 nimetatud leping.

**Eelnõu punktiga 12** muudetakse määruse § 9 lõiget 5. Nimetatud sätte kohaselt on füüsilisest isikust ettevõtjal kohustus esitada koos taotlusega taotluse esitamisele vahetult eelnenud kahe majandusaasta kohta bilansi ja kasumiaruande ära kirjad. Muudatuse järel võib füüsilisest isikust ettevõtja olla nii taotleja kui ka määruse § 3 lõikes 2 nimetatud lepingu alusel projekti kaasatud isik. Kuna eelnõu punktis 3 tehtud muudatuste kohaselt ei kehtestata enam nõudeid mittetulundusühingust ja tulundusühingust taotleja liikmetele, kes võivad samuti olla füüsilisest isikust ettevõtjad, jäetakse määruse § 9 lõikest 5 välja see osa, mis puudutab nimetatud taotlejate liikmeid.

**Eelnõu punktiga 13** tunnistatakse kehtetuks määruse § 9 lõige 8 ja § 14<sup>1</sup> lõike 3 punkt 1, mis sätestavad projekti tutvustavate müügiarendustegevuste nimekirja esitamise. Kuna toetuse rakendamisel on selgunud, et nõue, mille kohaselt esitatakse nimekirja nendest projekti tutvustavatest müügiarendustegevustest, mida toetuse raames korraldatakse või millel osaletakse, koos nende toimumise asukoha ja ajaga, on nii taotleja kui ka toetuse saaja jaoks ebamõistlikult koormav ning suurendab ka PRIA töökoormust, siis tunnistatakse nimetatud sätted kehtetuks. Samas on kogu vajalik teave projekti tutvustavate müügiarendustegevuste kohta PRIA-le kättesaadav taotleja esitatud toetuse taotluses või toetuse saaja esitatud projekti vahearuanDES.

**Eelnõu punktiga 14** muudetakse määruse § 11 lõike 2 sõnastust. Muudatuse kohaselt küsib PRIA andmeid MTA-lt üksnes nende taotlejate ja määruse § 3 lõikes 2 nimetatud lepinguga projekti kaasatud ettevõtjate kohta, kes tegutsevad füüsilisest isikust ettevõtjatena. MTA edastab PRIA-le nimetatud füüsilisest isikust ettevõtjate taotluse esitamisele vahetult eelnenud aasta (kalendriaasta) ja vahetult eelnenud teise aasta (kalendriaasta) tuludeklaratsioonide vormi E andmed. See tähendab, et andmeid mittetulundusühingu ja tulundusühingu füüsilisest isikust ettevõtjatest liikmete kohta edaspidi MTA-lt ei küsita. Muudatus on seotud eelnõu punktis 3 tehtud muudatusega, mille kohaselt ei kehtestata enam nõudeid mittetulundusühingust ja tulundusühingust taotleja liikmetele.

**Eelnõu punktis 15** tehakse muudatus, millega pikendatakse projekti elluviimise abikõlblikkuse ja projekti elluviimist tõendavate dokumentide esitamise lõpptähtaega kahe aasta võrra, s.o 2025. aasta 30. juunini. Samas peab pärast muudatust toetuse saaja endiselt viima projektis kavandatud tegevused ellu ja esitama projekti elluviimist tõendavad dokumendid olenevalt projekti pikkusest kuni viie aasta jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest. See tähendab, et projekti elluviimise tähtaega ei muudeta, kuid pikeneb projekti elluviimise abikõlblikkuse ja projekti elluviimist tõendavate dokumentide esitamise lõpptähtaeg 2023. aasta 30. juunilt 2025. aasta 30. juunini tulenevalt üleminekumäärusest<sup>2</sup>. Nimelt võeti 2020. aasta 23. detsembril vastu üleminekumäärus, mille artikli 1 lõike 1 kohaselt pikendatakse Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (edaspidi *EAFRD*) toetatavate programmide puhul ühissätete määruse<sup>3</sup> artikli 26 lõikes 1 sätestatud 2014. aasta 1. jaanuarist kuni 2020. aasta 31. detsembrini kehtivat ajavahemikku kuni 2022. aasta 31. detsembrini. Aastatel 2021–2022 on üleminekuperiood uude programmiperioodi. Samuti pikeneb üleminekumääruse artikli 2 punkti 2 kohaselt ühissätete määruse artikli 65 lõikes 2 sätestatud kulutuste rahastamiskõlblikkuse periood kahe aasta võrra ehk kuni 2025. aasta 31. detsembrini. See tähendab, et ühissätete määruse artikli 65 lõike 2 kohaselt on kulud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest toetuse saamiseks kõlblikud juhul, kui need on tekkinud toetusesaajal ja need on tasutud hiljemalt

---

<sup>2</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/2220, millega kehtestatakse teatavad üleminekusätted Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) ja Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) toetuse kohta 2021. ja 2022. aastal ning muudetakse määrusi (EL) nr 1305/2013, (EL) nr 1306/2013 ning (EL) nr 1307/2013 seoses 2021. ja 2022. aastal eraldatavate vahendite ja nende määruste kohaldamisega ning määrust (EL) nr 1308/2013 seoses 2021. ja 2022. aastal eraldatavate vahendite ja sellise toetuse jaotamisega (ELT L 437, 28.12.2020, lk 1–29).

<sup>3</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469).

2025. aasta 31. detsembril. Tagamaks, et PRIA jõuaks programmiperioodi lõppu jäävaid väljamakseid teha enne 2025. aasta 31. detsembril, ja võimaldamaks PRIA-le ka kuludokumentide menetlemiseks mõistlik aeg, siis tuuakse nii abikõlblikkust tõendavate kuludokumentide esitamise kui ka projekti elluviimise tähtaeg varasemaks. Kehtiva määruse alusel teeb PRIA toetuse maksmise otsuse sellise aja jooksul, et toetusraha oleks võimalik kanda toetuse saaja arvelduskontole kolme kuu jooksul arvates nõuetekohaste kuludokumentide esitamisest. Arvestades nimetatud aega ja võimalikku vaidemenetluseks kuluvat aega, on vajalik, et projekt on ellu viidud hiljemalt 2025. aasta 30. juunil.

**Eelnõu punktis 16** kehtestatakse määruse lisa uues sõnastuses, sest täiendatakse taotluse hindamiskriteeriumite 1, 5 ja 7 sõnastust. Samuti ühtlustatakse taotluse hindamiskriteeriumites hindepunktide skaalat, vähendades hindepunktide sammu.

Hindamiskriteeriumis 1 täpsustatakse, et edaspidi võetakse hindepunktide andmisel arvesse kõigi nende projektis osalevate ettevõtjate arvu, kelle põhitegevusalaks on põllumajandustoodete tootmine või nende töötlemine ning kelle omatoodetud põllumajandustoodete või põllumajandustoodete töötlemisel saadud toodete turustamisega projekti raames tegeletakse. Hindamisel võetakse projektis osaleva ettevõtjana arvesse nii ettevõtjast taotleja kui ka taotleja (mittetulundusühingu ja tulundusühistu) ettevõtjast liige, samuti määruse § 3 lõikes 2 nimetatud lepinguga projekti kaasatud ettevõtja ja projektis osalev ettevõtja, kes ei ole taotleja liige ja kellega ei ole sõlmitud määruse § 3 lõikes 2 nimetatud lepingut.

Kui taotlejaks on näiteks määruse § 3 lõike 1 punktis 1 sätestatud nõuetele vastav ettevõtja, kes kaasab projekti elluviimise määruse § 3 lõikes 2 nimetatud lepinguga ka teise määruse § 3 lõike 1 punktis 1 sätestatud nõuetele vastava ettevõtja, ning projektis osalevad veel viis ettevõtjat, kelle põhitegevusalaks on põllumajandustoodete tootmine või nende töötlemine, siis osaleb projektis seitse ettevõtjat. Kui taotlejaks on näiteks toidukultuuri valdkonda edendav mittetulundusühing, kes kaasab projekti elluviimise määruse § 3 lõikes 2 nimetatud lepinguga veel määruse § 3 lõike 1 punktis 1 sätestatud nõuetele vastava ettevõtja, ning projektis osalevad veel kolm ettevõtjat, kelle põhitegevusalaks on põllumajandustoodete tootmine või nende töötlemine, siis osaleb projektis neli ettevõtjat.

Taotluse hindamiskriteeriumis tehtud muudatus toetab selle toetuse eesmärki, milleks on muu hulgas arendada omavahelist koostööd lühikestes tarneahelates.

Hindamiskriteeriumi 5 alusel ei hinnata edaspidi taotleja (mittetulundusühingu ja tulundusühistu) liikmete kogemust, sest eelnõu kohaselt ei kehtestata enam eraldi nõudeid mittetulundusühingust ja tulundusühingust taotleja liikmetele. Seetõttu hinnatakse edaspidi vaid taotleja ja projektijuhi olemasolu korral ka projektijuhi kogemust põllumajandustoodete ja toidu turustamisel ning teavitus- ja müügi edendustegevuste elluviimisel. Taotleja ning projektijuhi varasem kogemus põllumajandustoodete ja toidu turustamisel ning teavitus- ja müügi edendustegevuste elluviimisel on oluline, kuna annab eelduse kavandatava projekti edukaks elluviimiseks.

Hindamiskriteeriumis 7 võetakse edaspidi hindamisel arvesse projekti mõju ja teabe levikut laiemalt. Hindamisel tuleb arvestada, kui suurt hulka ettevõtjaid projektis kavandatud tegevused otseselt mõjutavad ning kuidas jõuab teave turustuskanalist tarbijateni, kes on võtmetähtsusega lülilik tarneahela toimimisel. Kui projektis osaleb väike arv ettevõtjaid, kelle tooteid projekti raames turustatakse, ning kavandatud ei ole teavitustegevusi, siis on projekti tulemused suunatud kitsale sihtgrupile ja teave ei jõua turustuskanalist tarbijani. Selliste projektide puhul võib eeldada, et projekt on väikese mõjuga. Kui kavandatud on mõned teavitustegevused, ent need on pigem lokaalsed ning ühekordsed, näiteks korraldatakse talupoe avamise puhul avapäev, ent selle kohta avaldatakse reklaam üksnes kohaliku kaubanduskeskuse siseraadios ja maakonnalehes, on projekti mõju keskpärane. Kui projekti teavitustegevused hõlmavad

üleriigilise levikuga meediat, sisaldavad läbimõeldud meediaplaani või teavitustegevuste plaani mitmeks aastaks, on tegemist mõjusa projektiga.

### **3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele**

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/2220, millega kehtestatakse teatavad üleminekusätted Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) ja Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) toetuse kohta 2021. ja 2022. aastal ning muudetakse määrusi (EL) nr 1305/2013, (EL) nr 1306/2013 ning (EL) nr 1307/2013 seoses 2021. ja 2022. aastal eraldatavate vahendite ja nende määruste kohaldamisega ning määrust (EL) nr 1308/2013 seoses 2021. ja 2022. aastal eraldatavate vahendite ja sellise toetuse jaotamisega (ELT L 437, 28.12.2020, lk 1–29).

Eelnõus nimetatud Euroopa Liidu õigusaktid on kättesaadavad Euroopa Liidu Teataja veebilehel <http://eur-lex.europa.eu>.

### **4. Määruse mõjud**

Muudatused tagavad määruse rakendamisel parema õigusselguse ning loovad taotlejatele paremad ja selgemad tingimused toetuse taotlemiseks. Tehtavate muudatustega ei suurene taotleja ega toetuse saaja halduskoormus.

Muudatus, mille kohaselt laiendatakse taotlejate sihtgruppi, võimaldab saavutada toetuse eesmärgid, sest ka toidukultuuri või maaturismi edendamine panustab kohaliku turu arendamisse ning sellega tagatakse toetusraha parem ja täielikum ärakasutamine.

Muudatuste tulemusena väheneb teatud menetluse etappides PRIA töökoormus, sest edaspidi ei pea enam kontrollima mittetulundusühingu ja tulundusühistu liikmete müügitulu ega hindepunktide andmiseks projektis osalevate ettevõtjate vastavust määruse § 3 lõike 1 punktis 1 sätestatud nõuetele.

### **5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud**

Toetust rahastatakse 80% ulatuses EAFRD-st ning 20% ulatuses Eesti riigi riigieelarvest. Arengukava meetme „Koostöö“ kogueelarve on 20,7 miljonit eurot, millest Euroopa Liidu osa on 80% (16,56 miljonit eurot) ja Eesti riigi kaasfinantseering 20% (4,14 miljonit eurot). Tegevuse liigi „Lühikesed tarneahelad ja kohalike turgude arendamine“ eelarve on 4 miljonit eurot, millest Euroopa Liidu osa on 80% (3,2 miljonit eurot) ja Eesti riigi kaasfinantseering 20% (0,8 miljonit eurot).

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulusid ega -tuluseid.

### **6. Määruse jõustumine**

Määrus jõustub üldises korras.

## **7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon**

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, kes kooskõlastasid eelnõu märkusteta.

Eelnõu esitati arvamuse andmiseks PRIA-le, kes tegi eelnõu kohta ettepaneku tunnistada määruse § 9 lõige 8 ja § 14<sup>1</sup> lõike 3 punkt 1 kehtetuks. PRIA ettepanekuga on arvestatud.

Eestimaa Talupidajate Keskliit tegi ettepaneku lisada toetatavate tegevuste hulka tehnoloogiliste lahenduste loomine, mis aitaks täita meetme eesmärki. Kuna kehtiva määruse § 4 lõike 3 punkti 6 kohaselt on projekti elluviimisel toetatavaks tegevuseks toodete turustamiseks vajaliku tarkvaralahenduse või selle litsentsi või kasutusõiguse ostmine, mis sisuliselt katab ära ka tarkvaralahenduse ostmisega kaasnevad arenduskulud, siis kõnealust ettepanekut arvesse ei võetud.

Lisaks märkis Eesti Talupidajate Keskliit, et ei toeta hindamiskriteeriumit 4, mille alusel saavad rohkem hindepunkte projektid, mille omaosalus on suurem, ning tegi ettepaneku sätestada selle asemel hindamiskriteerium, mille kohaselt eelistatakse neid projekte, millesse on kaasatud suurem arv põllumajandustootjaid. Ettepanekuga ei ole arvestatud, kuna tegemist on hindamiskriteeriumiga, mille eesmärk on vähendada koormust toetuse eelarvele ja võimaldada seeläbi juurdepääsu rohkematele toetuse saajatele. Lisaks on oluline silmas pidada, et toetus on endiselt suunatud selliste tarneahelate edendamiseks, kus tootja ja lõpptarbija vahel ei ole üle ühe vahendaja või mille puhul toote tootmine, töötlemine ja lõpptarbijale müük toimub 255 kilomeetri raadiuses. Seetõttu ongi suur osa kaasatavaid ettevõtteid eelkõige just põllumajandustootjad, kelle kaasamise eest on võimalik punkte saada hindamiskriteeriumi 1 alusel.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Saron  
Kantsler